

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : नोव्हेंबर - २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र - ५

विषय:- आधुनिक महाराष्ट्राचा राजकीय इतिहास (HC-502)

100 Marks
Batch - 2020 - 2023

दिनांक: २७/११/२०२५	गुण : १००	वेळ : स.१०.०० ते दु. १.००
सूचना :	सर्व प्रश्न सोडवा.	

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

- छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्वराज्य स्थापनेपूर्वी महाराष्ट्रातील राजकीय पार्श्वभूमी कशी होती ते लिहा.
- इंग्रजांची सामाजिक, राजकीय व आर्थिक धोरणे स्पष्ट करा.
- भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील लोकमान्य टिळकांच्या योगदानाबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
- चाफेकर बंधू व स्वातंत्र्यवीर सावरकर यांच्या संदर्भात राष्ट्रीय चळवळीतील सशस्त्र क्रांतीच्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

- भक्ती चळवळीबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
- ब्रिटिश कालखंडात भारतातील न्यायव्यवस्थेत कोणत्या सुधारणा घडवून आणाण्यात आल्या ते लिहा.
- बॉम्बे असोसिएशन व पुणे सार्वजनिक सभेबद्दल थोडक्यात माहिती द्या.
- प्रतिसरकारे म्हणजे काय?
- महाराष्ट्र राज्यनिर्मितीतील स्वातंत्र्योत्तर काळातील प्रयत्नांचा आढावा घ्या.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

- राष्ट्रीय चळवळीतील मवाळांचे योगदान
- असहकार चळवळ
- लोकमान्य टिळकांचा चतुःसूत्री कार्यक्रम
- संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

Translation in English

Sub: Political History of Modern Maharashtra (HC-502)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. What was the political landscape of Maharashtra on the threshold of Chatrapati Shivaji Maharaja's Swarajya establishment.
2. Explain the social, political and economic policies of the British.
3. Write about the contribution of LokmanyTilak in the Indian National Movement.
4. Take an account of the Armed revolutionary movement in Maharashtra with the special reference to the Chaphekar brothers and Swatantryaveer Sawarkar.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write in brief about the contribution of Bhakti movement.
2. What reforms were introduced in the judicial system during the British era?
3. Give information about the "Bombay Association" and the "Pune Sarvajanic Sabha".
4. What were the provisional governments?
5. Examine the post-independence efforts leading to the formation of Maharashtra state.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Contribution of the Moderates in the National movement
 2. Non cooperation movement.
 3. Chatuhsutri (Four Fold Programme) of Lokmanya Tilak
 4. Samyukt (United) Maharashtra movement
-